

de pingströrelser som nu dominerar och monopoliserar namnet.

Bundys fascinerande avhandling bidrar till den internationella pingstforskningen åtminstone på två sätt: Han öppnar den skandinaviska pingstväckelsens värld åt dem som inte kan läsa skandinaviska språk. Han utmanar också flera myter på pingstväckelsen, och gör det genom detaljerad argumentation. Han kunde nog ha varit tydligare rörande de konsekvenser hans forskningsresultat har för vår uppfattning på den teoretiska nivån.

MIKA VÄHÄKANGAS
PROF., LUND

STEVE MONSMA
Healing for a Broken
World: Christian
Perspectives on Public
Policy. Crossway Books,
Wheaton 2008. 222 s.

Pepperdinen yliopiston valtiotieteen emeritusprofessorin, pitkään sekä akateemisessa että poliittikan maailmassa vaikuttaneen Steve Monsman uusin kirja tarjoaa oivan johdannon uskalvinistiseen teologiaan nyky-Yhdysvalloissa. Kirjallaan Monsma on entisestään vahvistanut asemaansa yhtenä maansa johtavista keskusta-oikeistolaisista kristillisistä ajattelijoina, jotka ovat 2000-luvulla alkaneet näyttävästi rakentaa uutta teoreettis-teologista viitekehystä maassaan jo parikymmentä vuotta harjoitetulle uskontopohjaiselle politiikanteolle.

Monsman kirja edustaa uskalvinistista, postmillennialistiseen eskatologiaan pohjaavaa evankelikalismia. "Kristityt on kutsuttu Kristuksen sovitusyön välineiksi kaikilla elämänoilla" (s. 41), hän väittää tyyppilliseen uskalvinistiseen tapaan. Heidän tehtäväkseen on annettu Jumalan luomistyön saataminen päätökseensä ja luoma-

kunnan palauttaminen takaisin alkuperäiseen täydellisyyteensä. Tämä koskee sekä ihmisen ja Jumalan suhdetta että ihmistenvälisiä suhteita, sekä taloutta, politiikkaa ja kulttuuria että taiteita, tiedettä ja viihdettä. Toisin kuin Vanhan testamentin lakien täysimittaista palauttamista hapuilevat, niin ikään uskalvinismista ammentavat dominioteologit, Monsma varoittaa kuitenkin yltiöpäisestä ja utopistisesta lähestymistavasta ja alleviivaa, että syntiinlankeemuksen takia postmillennialistisen tehtävän täydellinen onnistuminen ei ole mahdollista ennen paruausaa.

Käsitteellisellä tasolla Monsma turvautuu dominioteologiaa jokseenkin epämääräisempään ajatuksen *shalomista* — "ihmisten elämästä oikeissa suhteissa Jumalaan, toisiinsa ja luomakuntaan" (s. 38) ja sellaisen maailman vähittäisestä rakentamisesta, jonka kaikki "osat toimivat harmonisesti niille määrättyllä tavalla" (s. 35). Tämä tulkinta sovitusyön olemuksesta toimii hänen koko poliittis-kulttuurisen ohjelmansa viitekehysenä ja punaisena lankana.

Shalomin ajatus johtaa Monsman kaikille amerikkalaista politiikkaa viime vuosikymmeninä seuranneille tutuksi tulleisiin vaatimuksiin aborttien, samaa sukupuolta olevien avioliittojen ja eutanasian kieltämisestä. Samalla se kuitenkin toimii teoreettis-teologisena perustana myös uudelle ympäristöpolitiikalle, joka pyrki kumoamaan ilmastonmuutoksen ja luomakunnan saastumisen, ja yllykkeenä köyhyyden, kulkutautien ja ihmiskaupan kitkemiseksi kehittyvästä maailmasta. Monsma nivoo *shalomin* etsintään myös ex-presidentti Bushin käynnistämän uskonto- ja yhteisöpohjaisen aloitteen, joka on pyrkinyt siirtämään sosiaalihuoltoa valtiolta kirkkoille ja muille vapaaehtoisyyhteisöille. Periuuskalvinistiseen tapaan hän tunnustaa raamatullisiksi ainoastaa tämän aloitteen edustamat sosiaalieettiset linjaukset.

Monsma on jo kauan kuullut Yhdysvaltain tärkeimpiin us-

konto- ja yhteisöpohjaisen sosiaalityön teoreetikoihin. Hän on paitasi julkaissut aiheesta lukuisia kirjoja, myös osallistunut paikallistason toimeenpanoon. Tässä kirjassa lukija saa tähän asti selkeimmin esitetyn ja teoreettisesti perustelluimman tiivistelmän hänen sosiaalieettisestä ajattelustaan.

Takakanteensa Monsman kirja on saanut suositukset lukuisilta sekä kristillistä oikeistoa että kristillistä vasemmistoa edustavilta teologeilta. Hänen kirjansa onkin malliesimerkki siitä teologisesti tarkkaan argumentoidusta systemaattis-teoreettisen viitekehysten etsinnästä uskontopohjaiselle politiikanteolle ja kulttuuriselle vaikuttamiselle, joka on Yhdysvalloissa lähtenyt sitä enemmän käyntiin, mitä näkyvämmiksi — vaikkakin saavutuksiltaan vähäisiksi — ovat käyneet kristillisenä oikeistona tunnetun modernin politisoituneen evankelikalismin edustajat. Tätä etsintää ovat harjoittaneet paitsi *First Things* -lehden ympärille kerääntyneet katolilaiset ajattelijat myös uskalvinistit. Kuten tästäkin kirjasta voi havaita, Steve Monsma on jälkimmäisten ehdotonta kärkeä.

MARKKU RUOTSILA
DOS., HELSINKI

STEVEN SHAKESPEARE
Kierkegaard, Language
and the Reality of God.
Aldershot: Ashgate 2001.
s. 252.

Niin kauan kuin filosofiassa tai teologiassa on oltu kiinnostuneita realismin ja antirealismien problematiikasta, Søren Kierkegaard on ollut tässä keskustelussa keskeinen hahmo. Monet lähinnä eurooppalaiset tai muuten mannermaisesti ojentautuneet filosofit ja teologit ovat pitäneet Kierkegaardia anti-realistina, kun taas Amerikassa häntä on pidetty realistina, joskin var-